

Mateusz Czyba

KOSMICZNO RAIJA

Osoby:

LYJO – ok. 45 lat,

YWALD – ok. 30 lat,

ERWIN – ok. 20 lat.

NIKISHA – komputer pokładowy (żeński głos)

Scena jest mostkiem kosmicznego statku. Pośrodku pulpitu, za nim trzy fotele. Widok na widownię jest widokiem na zewnątrz.

Miga czerwone światło i słysząc głośny alarm. Wchodzi zaspany LYJO i trzyma się za głowę. Wszystkie osoby są ubrane jednakowo.

LYJO – Jakie larmo, jakie larmo! Co sam się dzieje? Pospać niy dajōm, hajcuje się? Nic niy czuja... Gaz! Na zicher gaz! Metan! Ywald!

YWALD (*ziewa, drapie się*) – Co chcesz?

LYJO – Prziniyś sam ino jako klotka ze tym kanarkiyem, tym citronōwym, wiysz kaj? Metan je, czujesz?

YWALD – Nic niy czuja.

LYJO – Bo to je metan. Bez to ci godom, idź po tego ptoszka.

YWALD – Chopie, o czym ty godosz? Jakigo ptoszka? Ty wiysz, kaj my som?!

LYJO – Jak to kaj? Na grubie! Co ty mie sam za bozna robisz?!

YWALD – NIKISHA, wyłōncz te pierōństwo!

Czerwone światło przestaje mrugać, alarm się wyłącza; LYJO rozgląda się dookoła.

LYJO – Jak ty żeś to zrobiōł?

YWALD – Pobudka! (*klepie go po twarzy*) Dyć my sōmy na szipie i lecymy na Marsa! Zapomniōłś?

LYJO – Na Marsa... na Marsa... ja terozki mi się coś przypomino... pamiyntom, co nos wraziyli do tego szipa i my zarozki poszli nynać.

YWALD – No widzisz, jak pamiyntosz!

LYJO – Ja, ja... Nale już mie wyncyj po pysku niy pier, bo jo je twōj sztajgier!

YWALD – Sztajger, to ty bydziesz jak już dolecymy.

LYJO – A fto jo je teroz?

YWALD – Terozki żeś je pasażyr tak jak jo. Cołki lot je automatyczny, my sam niy momy nic do godki.

LYJO – Mosh recht, pamiyntom. Ino jak już bydymy na tym Marsie, a jo już byda tym sztajgrym, to przypomnij, że ci mom urwać z geltagu za te rynkoczyny, ja?

YWALD – Ja, przypomna, przypomna...

LYJO – To fajnie. (*pauza*) Niy napiōłbyś się bōnkawy?

YWALD – No toć. Jo zowdy z rana pija bōnkawa.

LYJO – Jo tyż bych się napiōł, bo tak mom we pysku sucho...

YWALD – Wiele to idzie nynać, pra?

LYJO – No dyć! Dziewiyńć miesiōnczków... dobrze pamiyntom?

YWALD – Gynau, dziwiyńć.

LYJO – Gōwka pracuje... Ciekawe, wiele je godzin, bo jo po wieczor kawy niy pija, a ty?

YWALD – No toć, że niy! Jo ino rano przed szychtōm. Ino wiysz co?

LYJO – No?

YWALD – Terozki to chyba niy mo znacznio, wiela je godzin...

LYJO – Jo już tam swoje wiym. Jak sie napija bōnkawy na wieczōr, to niy usna, czy byda pod ziymiōm, na ziymi, abo we kosmosie. Mojigo organizmu niy oszukosz.

YWALD – Nale dziepiyro my sie obudzyli! Dyć mogymy sie chyba bōnkawy napić...

LYJO – No dobra, można i mogymy, zaryzykują.

YWALD – I tak trzimej.

LYJO – To jak?

YWALD – Co jak...?

LYJO – Nooo... to zrobisz ta kawa?

YWALD – A czymu jo jom mom robić? Som niy poradzisz?

LYJO – Pedziołeś, że chcesz.

YWALD – Chca... A ty już niy chcesz?

Wchodzi ERWIN. Jest całkiem przytomny i ruchliwy; rozciąga się, robi pompki, przysiady itp.

YWALD

i LYJO na to patrzą. ERWIN nie zwraca na nich uwagi.

LYJO – Pa na niego. Choby mody Ponbōczek.

YWALD – Cołki Erwin...

LYJO – Ōn sie już chyba kawy napiōł. Ino kedy?

YWALD – Niy, on już taki je. Choby nakryncōny... Nale co chcesz – niy kurzi, niy pije, to energio mo i je mōnter.

LYJO – Dziewiyńć miesionczkow nyanio, a on nic...

YWALD – Erwin! (*ERWIN przestaje ćwiczyć*) Zrobisz nom bōnkawy?

ERWIN – Sami niy poradzicie, pra?

LYJO – Niy być taki mōndry! Jo sam je sztajger, to ci koza zrobić.

ERWIN – Ja, mhm... Mie niy nabieresz, jo znom przepisy. Na szipie my som wszyscy równe, a kawy mie sie pić niy chce. (*ćwicz dalej*)

YWALD – No to chyba sie niy napijymy.

LYJO – Terozki to jo już bych sie czego innego napiōł...

YWALD – Jak ty mosz terozki recht! Nawet sie niy zdowosz sprawy.

Znowu zaczyna mrugać czerwone światło i odzywa się alarm.

ERWIN – A to co?

YWALD – NIKISHA, cicho!

Nic się nie dzieje.

ERWIN (*zrywa się*) – Co żeście zrobili?!

LYJO – My nic! My sie ino chcieli bōnkawy napić!

YWALD – Nale to tak bucało, jak my sam wleźli!

ERWIN – NIKISHA, tryb ko-mu-ni-ka-cyj-ny!

Alarm i czerwone światło wyłączają się.

NIKISHA – Przełaza na tryb komunikacyjny.

YWALD – No i to jo rozumia. Niy wiym po co te larmo, jak my już wstali, niy?

ERWIN – A mie sie to niy podobo...

LYJO – Co chcesz? To tak je, jak baba je autopilotym.

YWALD – Dyć to ino komputer.

LYJO – Komputer-niykomputer, niy wiadomo, co ij we drōtach szczelōto.

YWALD – Sucheście, jak już nos obudzioła, znaczy sie my som na miejscu.

ERWIN – Mosz recht, już my tego Marsa powinni widzieć.
 LYJO – I kaj ôń je?
 YWALD (*patrzy*) – Nic niy widać.
 ERWIN – Podźcie, idymy na kraj, można tyn Mars je z boku.
Idą na lewy skraj proscenium i wychylają głowy na prawo.
 LYJO – Jo tam nic niy widza. Czornij niż na grubie, a wy?
 YWALD – Jo tyż niy. Idymy z drugij strony.
Idą na prawy skraj proscenium i wychylają głowy na lewo.
 ERWIN – Ô świnió!
 LYJO – I to mo być tyn Mars?
 YWALD – Niy wyglōndo...
ERWIN wraca na środek sceny, trzyma się za usta.
 LYJO – Czerwony mió być, niy?
 YWALD – I myńszy.
 LYJO – A te pieszczonki naôkoło?
 YWALD – Mie sie to niy widzi.
 ERWIN – To je Saturn...
 LYJO – Co tam godosz?
 ERWIN – Saturn!
 YWALD – Saturn... Coś mi świto. (*do ERWINA*) To je chyba za... Jupiterym...?
 ERWIN – To je blank dalij niż Jupiter.
 LYJO – Jupiter... A co to je Jowisz?
 YWALD – A skond jo mom wiedzieć?
NIKISHA chrzqka.
 YWALD – Słyszeliście?
 NIKISHA – Ja, to jo. Przełōnczyliście na tryb komunikacyjny i mie ô nic niy pytocie.
YWALD i LYJO wracają na miejsce.
 ERWIN – Mo recht. W końcu ôńa nos sam przikludziôła, jak my nynanli.
 YWALD – No, NIKISHA, godej ô co sie rozchodzi.
 NIKISHA – Nojsomprzōd musza wom pedzieć, żeście niy nynali dziywyńć miesiōnczków, ino dziywyńć lot.
 LYJO – No to przinomnij wiymy na czym stojymy...
LYJO mdleje, YWALD i ERWIN łapią go, ale trudno im go utrzymać.
 ERWIN – Lyjo!
 YWALD – Ino mu niy dowej po pysku, bo ci z geltagu urwie. Lyjo!
 LYJO – Ja...? Powiydzcie mi zech je na grubie.
 YWALD – Jeżeś na grubie, czuć metan, czujesz?
 LYJO – Czuja.
 ERWIN – Metan niy wonio...
 YWALD – Cicho być! (*do LYJA*) Iś po ptoszka?
 LYJO – Idź, posuchomy jak śpiwo...
LYJO traci przytomność, YWALD i ERWIN go podnoszą i sadowią w fotelu.
 ERWIN – I co teraz? Jeszcze zech nigdy niy bōł we takij sytuacji.
 YWALD – Co ty niy powiysz? Jo tak mom dziynnie!
 ERWIN – NIKISHA! Je sam jakoś aparatura medyczno?
 NIKISHA – Ônymu nic niy ma. Ze prawyj strony we szrancku na dole je tako flaszká.
YWALD biegnie tam, gdzie skierowała go NIKISHA; szuka.

ERWIN – Mosz?

YWALD – Mom!

ERWIN – Co to je?

YWALD (*czyta*) – Amö!.

NIKISHA – Dejcie mu pod kinol, niych powonio.

YWALD podbiega z butelką do LYJA, odkręca i daje mu pod nos. LYJO zaczyna ciężko oddychać.

ERWIN – Lepij ci?

LYJO – Jak tyn ptoшек gryfnie śpiywo... (*zaczyna gwizdać, ale mu to nie bardzo wychodzi*)

Tako fajno melodia... (*patrzy na YWALDA i ERWINA*) Już my dolecieli...?

YWALD (*potrzęsa nim*) – Ôpamiyntej sie! Nikaj my niy dolecieli.

NIKISHA – Tego bych niy pedziała. (*patetycznie*) Jeszcze żodyn czowiek niy dolecioł tak daleko. To je wielgi krok dlo ludzkości. To je wielgi sukces!

LYJO biere Amol od YWALDA i som wonio.

ERWIN – Wielgi krok? Ty żeś sie straciła we kosmosie. Tyś nos straciła we kosmosie. Kaj ty sam widzisz jakiś sukces?

YWALD – Kobiyta za kōłkiym, czego sie wiyncyj spodziywać...

LYJO zaczyna się śmiać.

ERWIN – A ty co zaś?

LYJO – Nic, tak mi sie wesoło zrobiło. Eli to niy skiż tego pieronowego sukcesu cołkij ludzkości!

LYJO śmieje się już całkiem głośno.

YWALD – NIKISHA, jak już my pobiyli tyn rykord, to można tak nazot polecieć, co? My na tym Marsie już bymy downo ta podziymno kolōnia wyfedrowali.

ERWIN – Gynau! My som ôsiym lot w plecy. A rok po nos mieli piyrsze kolōnisty przilecieć. I jak, ôni tam czekajōm, a nic niy ma narychtowane?

YWALD – Jo bych jeszcze chcioł wiedzieć, eli mie sie te lata bydōm do pyndzyje liczyć.

NIKISHA – Ô nic sie niy starejcie, ino musicie mi dōńść do głosu. Durch ino faflocie i faflocie i nic to niy dowo. Jo zech sie wcale niy straciła.

LYJO – Toć, ino żeś pomyłyła zjazdy ze autobany.

ERWIN – Cicho być! (*do NIKISHY*) Godej dalij.

NIKISHA – To bōło tak. Lecielimy już poł roku na Marsa i wszystko szło, jak bōło zaplanowane. Ôroz moje czujniki zaczęły ôdbiyrać dziwne signale. Jo myślałach, że to je jakieś promiyniowanie ze szrodka galaktyki, abo można jakoś supernowo, nale niy. Zaczłach analizować tyn signal i mi wyszło, że to je alfabyt Morse’a. A jak zech to już ôdszyfrowała, to aż mi silniki stanyły z wrażynio!

ERWIN – Co to bōło?!

NIKISHA – Przekōz bōł taki: „My som na Saturnie, my som na Saturnie”. I tak cołki czos. Terozki tyż to ôdbiyrom ino głośnij.

YWALD – Jezderkusie...!

NIKISHA – Niyskorzij zech sie skontaktowała ze Ziymiom, co mom z tym fantym zrobić. I dostałach ôdpowiedź, ażeby zmiynić kurs i lecieć w strona Saturna. A jak zech sie zapytała, co ze Marsym, to mi ôdpedzieli, że Saturn to je blank ważniysze ôdkrycie i zmiyniyli status misji ze transportowyj na badawczo. Ôbudziółach wos tydziyń przed lōndowanym, żebyście sie umieli narychtować.

LYJO (*wstaje, podnosi butelkę z Amolem*) – Chopy, to zdrowie!

LYJO chce się napić, ale ERWIN wyrywa mu butelkę z ręki i chowa do kieszeni.

ERWIN – Doś tego! I ty żeś miał być naszym sztajgrym?! Gańba-wstyd! Śmieje sie jak gupi do kyjzy i jeszcze Amölu sie nawōnioł.

YWALD – Dej mu pokōj! Jo go tam rozumia. My somy bergmony, a niy żodne astronauty. Mielimy lecieć na Marsa i fedrować podziymne miasto, zapomnioś? Zobocz, jak sie wszystko złonaczōło.

ERWIN – Niy zapomniłech, ino co my mowy we tyj sytuacji zrobić? Poradzisz obsługiwać te klamorstwo? (*pokazuje na pulpit, ekrany i inne świecidełka*) Bo jo niy.

YWALD – Jo tyż niy..

ERWIN (*do LYJA*) – A ty?

LYJO *kręci głowq.*

ERWIN – No i sami widzicie jak je. NIKISHA nos sam skludziōła i musimy robić, co nom koże, a jo je ino prosty szczałowy...

YWALD – ...kery doleciōł do Saturna (*śmiech*)

LYJO – A jo coś powiym.

ERWIN – Zaś zaczyno...

LYJO – Tyś żeś już doś pedzioł. Uważosz, co jo niy znom takich, jak ty? Dużo godajōm – mało robiōm. Chcesz lecieć na tego Saturna, bo ci sie fedrować niy chce, tako je prawda!

ERWIN – Idź, bo jak cie...!

ERWIN doskakuje do LYJA, ale YWALD ich rozdziela.

YWALD – Chopy, doś tego! Niy wodźcie sie ô takie dupsy! (*do LYJA*) A ty sie tyż za takigo ważnego niy rob. Można i twój prapraprapraōpa bōł przodownik pracy, nale ty żeś na zicher przodownik niy je.

LYJO – I fto to godo?!

YWALD – A co, do mie tyż coś mosz? Cołkie życie sie znomy, to godej, chyntnie posuchom.

LYJO – Jeronie! Mie sie ino ô to rozchodzi, co zaś noś ôciulali! Niy widzicie tego? Całe lata tak robiōm, całe lata my im zawodzali i zoboczcie – wyepiyli nos na Saturna! Brawo!

NIKISHA – Żodyn żodnego niy wy...

LYJO – A ty tyż być cicho! Musiałać ôdbiyrać tego Mörse’a? Niy musiałaś. Musiałaś nadować na Ziymia? Niy musiałaś.

NIKISHA – Musiałać! Tak mi koże protokōł.

LYJO – Protokōł...

NIKISHA – Wy robicie swoje, a jo swoje. Mie tak zaprogramowali, że jak mi co kożom robić, to jo robia.

YWALD – I tu sie niy zgodzom. Swoje, to my by robiyli na Marsie, a sam co, bydymy szukać ludzika ze telygrafym? To je niyuczciwe...!

LYJO – Mosh recht. Wraziyli nos we kofry, unynali, a teroz kożom robić, co sie wymyślōm.

ERWIN – Nale po co my sie tak łonaczymy? Dyć sam trzeba myśleć pozytywnie. To może być nasza wielgo, życiowo przigoda! A ze tym Saturnym, to jo wom coś powiym. Słyszōłech kedys ô takim jednym chopie ôd nos, co padoł, że na Saturnie je życie, nawet wiyncyj – jak czowiek umrze, to jego duszyczka leci miyszkać na Saturnie. Ōn malowoł ôbrozki, na kerych je tako hecno gadzina, co tam żyje. A jak tam je kolorowo! Choby we bajkach...

YWALD – I co, myślisz, że miał recht?

ERWIN – Niy wiadomo... ale... można to kero duszyczka wysyło durch te signale, no i na nos trefiyło...

LYJO – Wy słyszycie, co wy godocie?! Modeście a gupieście! Przigōd im sie zachciywo... A niy pomyśleliście, że to je jedna, epno ślapica?

Ewald – Ślapica?

LYJO – A jak! Taki... siryni śpiyw. Wylondujemy, a tam nos co capnie i zeżere.

YWALD – Ijeeee...

LYJO (*do ERWINA*) – Gadzina, padosz... W to moga uwierzyć. Za bajtla widziołech taki film, w kerym lecieli szipym bez kosmos i tyż ôdebrali signal.

YWALD – I co?

LYJO – I polecieli sprawdzić. Wylōndowali, a tam cima, jak na grubie. Nale znodli taki epny cimer, a we tym cimirze pōno jajec. I ze jednego jajca się wykluło takie pierōństwo, co sie ciepło na jednego ze tych kosmonautów i prziklejōło do pyska. No i oni go prziniyśli na tyn szip, a potyn...

ERWIN – Co potyn?

LYJO – Potyn z tego chopa wylazło jeszcze wiynksze pierōństwo i... zeżarło wszystkich...

YWALD – Wszystkich?

LYJO – Chopōw... Bo jedna... frela przeżōła i udało ij sie pitnōńc.

YWALD – Jezderkusie! (*żegna się*) Już po nos...

ERWIN – Dyc to ino film bōł!

LYJO – Gynau. Tyn chop, coś o nim padoł tyż ino ôbrozki malowoł...

YWALD – Czyli co robimy?

ERWIN – Nic.

LYJO – Coś musimy zrobić! Muszemy... podjōńc jakieś decyzje!

ERWIN – Ty sie możesz podyjmować, co chesz, ale szipym kieruje ôna.

LYJO – I beztoż ty mi sie niy widzisz...

YWALD – Co ty godosz?

LYJO – Jo wiym, co jo godom.

ERWIN – Chciołbych to usłyszeć... Czymu jo ci sie niy widza?

LYJO – Nic, nic... jo to tak pedzioł... po tym Amōlu... (*ciszej*) Ta bōnkawa... wiysz jak sie robi?

ERWIN (*podejrzliwie*) – No wiym...

LYJO – A zrobiōłbyś nom? Piyknie cie prosza...?

ERWIN – Jak już tak piyknie prosisz... Mie tyż we pysku zaschło.

LYJO – No i szykownie! Zrób mi tako mocniyszo, co? A ty jako chcesz, Ywald.

YWALD – Bele jako, ino ze mlykiem.

LYJO – To zrobisz nom, ja?

ERWIN (*niepewnie*) – Zrobia, robia...

ERWIN schodzi ze sceny zrobić kawę, LYJO za nim patrzy, dopōki nie zniknie mu z oczu, po czym ciqgnie YWALDA na bok.

YWALD – Co ty robisz?

LYJO – Ciii...

YWALD – Co zaś?

LYJO – Co ô nim myślisz?

YWALD – Ô kim?

LYJO – Ciiii... Jak ô kim? Ô Erwinie.

YWALD – Nale o co ciebie sie rozchodzi?

LYJO – Ôn mi je pierōnym podyjrzany...

YWALD – Padosz?

LYJO – Padom. Pamiyntosz, że nos miało ino dwōch lecieć?

YWALD – Pamiyntom. Wciśli go nom na ostatni driker. Pedzieli, co nom sie przido modszy i mocniyszy do pomocy.

LYJO – Genau. A co my ô nim wiymy? Nic.

YWALD – No... robotny je, nale i trocha nerwyjs...

LYJO – Nerwyjs, to swojom drōgōm. Niy mynczy sie, niy kurzi, niy pije... Niy jy... Widziołś go kedy ze sznitōm w rynce?

YWALD – Kule... Jak tak pomyśleć...

LYJO – Jo ci wiyncyj powiym. Podź bliżyj. *(do ucha)* Jo myśla, że ôn trzimie ze tōm na wiyrchu?

YWALD ledwo powstrzymuje śmiech.

LYJO – Ciii... Tyn cołki Amōl, to niy boł Amōl...

YWALD *(w szoku)* – Po jakiymu? Dyć jo ci go doł.

LYJO – Skond żeś mioł wiedzieć? A ôn wcale niy wonioł jak Amōl.

YWALD – Ino jak?

LYJO – Niy wiym... tak jakoś... niy jak Amōl. Godom ci: chcieli mie ôtruć i bez to zech udowoł, że go woniom.

YWALD – Ahaaa...

LYJO – Jak dlo mie, to sam je wszystko niy tak jak trza.

ERWIN wchodzi z kawami.

ERWIN – Już ida. Zrobiłech, jak żeście chcieli, ino zech niy poradziōł mlyka znolyż.

LYJO – A tyś sie niy zrobiōł?

ERWIN – A już mi sie odechciało.

LYJO mruga porozumiewawczo do YWALDA. YWALD chce się napić, ale widzi, że LYJO nie pije, pokazując mu aby też nie pił.

LYJO *(do ERWINA)* – Jak ciebie niy bōło, to jo godoł ze Ywaldym ô tym filmie, ô kerym zech już godoł.

ERWIN – No i co?

LYJO – Bo tam jeszcze bōł taki chop, co mu zależało, ażeby ôni tego ôbcego pieroństwa niy zabiyli.

ERWIN – Po jakiymu?

LYJO – No bo uważoł, że takigo cudoka można do sie do czego wykorzystać...

ERWIN – A to gizzd pieroński!

LYJO – Zresztōm, taki dostoł prikaz z wiyrchu. A wiysz, co je nojlepsze? Że ôn bōł cyborg!

ERWIN – Cyborg?! I ôni sie niy skapli?

LYJO – Niy, bo on wyglondoł blank, jak czowiek.

ERWIN – Jerona... Dobrze, że to ino film bōł. A... czymu tyj bōnkawy niy pijecie?

YWALD – A wiysz, to chyba tyn cołki sztes. Tela kilōmetrōw ôd chałpy...

LYJO – Żebyś widzioł. Na przodku tyż je ciynżko, nale przinojmnij wiysz kaj żeś je, a sam...?

ERWIN – Sam tyż wiysz: wele Saturna.

YWALD – Ja, ale jednak... to nie je to samo. Ale może ty sie szluknij.

ERWIN – Jo? Mie sie niy chce.

LYJO – Dyć czynstuj sie! Mosz wybōr – czorno abo z mlykiym.

ERWIN – Wola tyj, nale niych ci bydzie.

ERWIN bierze jednq kawę i wypija całą.

LYJO – I jak?

ERWIN – Jakoś tako... bez smaku.

YWALD – A Amōl? Wyciongnij tyn Amōl ze kapsi i powoniej.

ERWIN robi, jak mu powiedział YWALD.

ERWIN – Piyrszy roz woniom coś takigo... A co? Ô co sie sam rozchodzi?

YWALD *(nerwowo)* – Wiycie, chopy? Musza wom pedzieć coś, czego zech mioł niy godać, boch sie myśłoł „a na co mom godać?”, ale terozki, jak my już sam we takij... sytuacji, to w sumie,

czymu mom trzymać pysk, niy? (*bierze druga kawę, pije*) Mmm, ale dobro... No, w każdym razie, jak nos wraziyli do tego szipa, to bōł tam taki jedyn, co ôbsługiwoł te kapsuły do nynanio, niy? I jo właziōł za trzecigo. I jak wy żeście byli już zawarte, to ôn mi pedzioł tak po cichu, że jedyn pasażyr poradzi przełonaczyć cołki szip ze trybu autopilota na manuła. No i jo wiym, że to niy je jo, no bo jak? A jak niy jo, to musi być keryś z wos... (*znomu pije*) Nojljeszo bōnkawa, jakoch piōł.

LYJO – No i to je dobro wiadomość. (*do ERWINA*) Niy?

ERWIN – Nale co na mie paczysz? Czymu to niby jo mom być? A może toś ty je?!

LYJO – Jo? A z jakij racje jo?

YWALD – To można zapytomy sie NIKISHE? Ona musi wiedzieć.

LYJO – NIKISHA! Je to prowda, ô czym my godomy, że jedyn z nos może cie wyłonczyć?

NIKISHA – Niy moga potwierdzić, (*pauza*) ani zaprzyczyć...

LYJO – Jo to wiedzioł! (*do ERWINA*) Godej!

ERWIN – Co ty ody mie chcesz?

Robi się groźnie, LYJO podchodzi do ERWINA, chwyta go za fraki.

LYJO – Jak – sie – wyłonczo – ta – pierona?!

ERWIN odpycha LYJA.

ERWIN – Dej ty mie śwynty pokoj! Jo niy wiym, co ty godosz!

Nagle od tyłu chwyta go YWALD i ściska.

YWALD – Lyjo, jo go trzimia, a ty sprawdzej!

LYJO obmacuje ERWINA, który cały czas próbuje się uwolnić po rękach, po brzuchu i klatce piersiowej. Później ogląda mu głowę, obraca nią, zagląda do uszu, w oczy, do ust, w końcu chwyta za kark i ERWIN się wyłącza.

YWALD (*puszcza ERWINA*) – Widziołś to?

ERWIN cały czas stoi, ale się nie rusza i ma otwarte oczy.

LYJO – Jo to wiedzioł! Cyborg! Pieroński robot! Teroz wiymy, co i jak.

YWALD (*przygląda się ERWINOWI, obchodzi go dookoła*) – Żeby takie coś...! Fto by pomyślał...

LYJO – Za bajtla zech słyszōł ô takich rzeczach. Ô cyborgach, co majōm zastōmpić ludzi we robocie.

YWALD – Jo rozumia kajś we Chinach abo u Amerykonów, ale u nos? Na Ślonsku?

LYJO – A skond wiysz, eli on niy je jakiś made in China...? Ôni poradzōm niy takie rzeczy wynokwiać. Kozali im skonstruować ślōnskigo bergmona, to skonstruowali. Zaprogramowali mu godka i stykło.

YWALD – Dalij ciynżko mi w to uwiyrzyć...

LYJO – Uwiyrz, uwiyrz, w końcu jeześ pora dni ôd Saturna.

YWALD – NIKISHA?

NIKISHA – No i co żeście narobiyli?

YWALD – Poradzisz go włōnczyć?

NIKISHA (*po pauzie*) – Niy poradza.

LYJO – To przypomnij nom, jaki je punkt 10 Rygulaminu.

NIKISHA – Rygulamin lotu, punkt 10: „W razie, kedy przinojmnij jedyn członek załogi z różnych przyczyn niy może kontynuować misji, szip wraco na Ziymia.”

YWALD – No i to chyba pasuje. Erwin wyglōndo na niydysponowanego...

LYJO – ...chyba, że go zaś włōnczymy...

YWALD – ...ale na razie nom sie niy spieszy.

NIKISHA (*po dłuższej pauzie*) - Rygulamin lotu, punkt 21: „W razie, kedy cel misji zostanie zmiyniony, reszta punktów rygulaminu traci ważność.”

LYJO – Co?! Jo pamiyntom ino 20 punktów!

YWALD – Zaś nos ôfulali!

NIKISHA – Żodyn wos niy ôfułoł. 21 punkt boł na drugij stronie, ino wom sie niy chciało kartki przeciepnąć.

LYJO – Pacz, jako mōndro...! (*chwytą się za głowę*) I co my zrobimy? Mie sie już skończōły opcje.

YWALD - Można uruchomiymy Erwina i...

LYJO – I co? Dyć ôn nos som pozabijo, jak sie ino ôpamiynto!

YWALD – Można niy bydzie tak źle. Można udo nom sie go przekonać, żeby przełonaczōł na tego manualała...

NIKISHA – Życza wom powodzynio.

Pauza.

YWALD – Dobra, jo spróbuja. Kaj żeś go przicis na końcu?

LYJO – We kark. Ze zadku.

YWALD – Dobra, cofnij sie.

LYJO odsuwa się na bok, YWALD ustawia się za ERWINEM i przyciska go w kark, po czym sam odskakuje. ERWIN zaczyna mrugać oczyma, ruszać głową, patrzy na swoje ręce, rozgląda się, widzi przestraszonych LYJA i YWALDA, następnie siada w fotelu i się kuli.

LYJO – A ôn co?

YWALD *wzrusza ramionami.*

LYJO – Erwin, co ci je?

YWALD *podchodzi bliżej i chwytą ERWINA za ramię.*

YWALD – Erwin, to jo... My cie niy chcieli wyłonczyć... To bōło bez cufal.

ERWIN (*cały zapłakany*) – A dejcie wy mie pokōj...!

LYJO – Zobocz, ôn ślimto.

ERWIN – Bo jo, bo jo niy wiedziołech, żech je cyborg... (*placze dalej*)

YWALD – Niy wiedziołś?

ERWIN – Niiyy...!

LYJO (*do góry, wygraża*) – Ô wy pierony, nawet żeście cyborga oszukali!

ERWIN – Cołkie moje żywobycie, to je jedne wielgie cygaństwo...!

YWALD – Gowa do gōry.

LYJO – No dyć! Powiydz ino jedna rzecz: poradysz wyłonczyć NIKISZA abo niy?

YWALD – Dej mu terozki świynty pokōj. Zobocz, jak sie załomoł.

ERWIN – Poradza.... Chyba...

LYJO – To powiydz nom jak, to my ci pomogymy. Chcesz dalij lecieć na tego Saturna? Abo robić na Marsie, jak chop, jak echt chop na grubie? Chcesz być richtig chopym? Chcesz?

ERWIN – Chca...

LYJO – I tak trzimej! Zoboczysz, jeszcze sie znojdiesz jako fajno frela-kolonistka, co sie niy skapnie, żeś je cyborg i bydziesz szczynśliwy.

ERWIN – Szczynśliwy... Bele by mie festy za kark niy macała...

LYJO – Niy starej sie, jak cie dobrze skonstrułowali, to bydzie cie kaj indziej macać.

NIKISHA (*chrząka*) – Musza wos stropić. Wyście już som na Marsie niypotrzebne. Jak my sam lecieli, to zdonżyli postać drugo ekipa, kero już 5 lot ferduje. Już piyrsze kolonisty tam miyszkajōm.

Duższo pauza.

YWALD (*przerażony*) – Cy... cygaństwo!

NIKISHA – Jo wos nigdy niy ofułała...

YWALD – To mōgłaś ôd razu pedzieć!

LYJO – Ja, ja, już my wiemy swoje. Lecymy na Marsa i koniec dyszputy! (*do YWALDA*) Niy zwracej na nia uwagi, nionych sie tam godo do sia, zresztōm zarozki Erwin zrobi, co trza (*poklepuje ERWINA*) i ôna już niy bydzie miała nic do godki, pra?

ERWIN – Pra.

LYJO – No to godej, co trza robić.

ERWIN (*skupia się*) – We tym blacie je tako dziura i musza wrazić do nij mały palec.

LYJO – Ino tela? Dobra, szukomy.

Wszyscy szukają otworu w pulpicie.

ERWIN – Je!

LYJO – To wkłodej. (*ERWIN wkłada mały palec do otworu*) I jak?

ERWIN – Nic.

YWALD – To wroź palec drugij rynki.

ERWIN wyciąga palec z otworu.

NIKISHA – Czekejcie!

LYJO – Co zaś?!

NIKISHA – Dostałach nowe wytyczne ze Ziymi. Jak sie zgodzicie lecieć na Saturna to niy ino dostaniecie sztyrnostki, ale i piytnostki.

YWALD – Piytnostki?

LYJO – Niydoczekanie! Już my takie gupie niy som!

NIKISHA – A pōł szesnostki?

ERWIN – Pōł szesnostki...

LYJO – Niy chcemy ani piytnostki, ani szesnostki i żodnych bonōw abo talonōw tyż niy.

YWALD (*do LYJA*) – Niy chcemy?

LYJO – Niy. I usuchnnijcie mie, bo to som same podpuchy. Ôni by nom grosza wiyncyj nie dali.

ERWIN – Mosz recht. Papiōry my podpisali na Marsa, a niy na Saturna. To je na zicher podpucha.

LYJO (*do YWALDA*) – Widzisz? Nawet cyborgowi to sie niy widzi.

ERWIN – Niy nazywej mie tak!

LYJO – Wybocz, już niy byda. A terozki wkłodej tyn drugi palec.

ERWIN wkłada drugi palec do otworu.

ERWIN – Dalij nic.

LYJO – Poczekej.

Czekają.

ERWIN – Nic. Ale już wiy – wyłōnczcie mie.

YWALD – Jeżeś pewny?

ERWIN – Ja, zrob to.

YWALD wyłącza ERWINA. Ten nieruchomieje, jak wcześniej. Nagle wszystkie światła na statku zaczynają mrugać.

NIKISHA – Jezder...ku.

NIKISHA wyłącza się.

ERWIN (*głosem robota*) – Włączom tryb manualny. Prosza czekać.

LYJO – Czekomy... spokojnie...

ERWIN – Tryba manualny bydzie uruchomiony na trzi... dwa... jedyn...

Światła znowu świecą, jak wcześniej.

YWALD – Już?

ERWIN się nie odzywa.

LYJO – Włōńcz go.
 YWALD *naciska ERWINOWI na kark, ten się opamiętuje i wyciąga palec.*
 ERWIN – I jak mi poszło?
 LYJO – Czekej. NIKISHA, jeżeś tam?!
Cisza.
 ERWIN – NIKISHA!
Nadal cisza.
 LYJO – Chyba się udało! Udało się!
 YWALD – Udało się?
 LYJO – No dyć, że ja! Niy ma NIKISHY, to mogymi lecieć kaj chcemy.
 ERWIN – Czyli na Marsa...
 LYJO – Ino tam! Fto my som?!
 YWALD i ERWIN – Bergmony!
 LYJO – Kaj lecymy do roboty?
 YWALD i ERWIN – Na Marsa!
 YWALD *(po chwili)* – Nale jak?
 LYJO – Co jak?
 YWALD – Poradzisz tym kierować, bo jo niy?
 LYJO – Dyć Erwin poradzi.
 ERWIN – Jo? Jo ino poradza przełonaczać tryby.
 LYJO – Ino tela?!
 YWALD – No i fajnie. Somy gyniusze, niy ma co...!
 LYJO – W porzōndku. To je do ôgarniyncio. Taki szip chyba niy je ciynższy do ôbsugi ôd kōmbajnu, niy? Momy czas, zoboczmy, spokopiemy. *(ogląda pulpit)*
 ERWIN – Spokopiemy... przyndzj sie rozczasnymy na tych saturnowych pieszczonkach.
 LYJO *(czyta z pulpitu)* – „Wprowadź koordynaty” *(szuka palcem dalej)* O, mom! „Na kero planeta chcesz lecieć? Wybier z menu” Kaj je te menu...?
ERWIN do niego dołącza.
 ERWIN – O tukej. Niy wiedziotech, że to je takie proste!
 LYJO – Mars, szukomy Marsa... O, je Mars.
 ERWIN – Zaznaczom. „Wciśnij enter” Kaj je enter?
 LYJO – Szukomy...
YWALD staje między nimi i chwyta ich za karki.
 YWALD – To jo wom pomaga.
Ściska i obydwa nieruchomieją.
 YWALD – I załatwione.
 NIKISHA – Musioś użyć takich drastycznych metod.
 YWALD *(przenosi LYJA na fotel)* – Te piyrsze modele som fest uparte. Mōgli go przeprogramować przed ôdlotym. *(męczy się)* Ô Jezderkusie, ale ciynżki...
 NIKISHA – Mo stare akumulatory. Ale fto to mioł wiedzieć, że bydzie zmiana kursu?
 YWALD – Żodyn. A z nim już na Ziymy bōły problemy. Szwankowōł mu czujnik wynchu i czasym traciōł kontakt z rzeczywistościōm.
YWALD usadza LYJA i bierze ERWINA.
 YWALD *(do ERWINA)* – A ty, mom nadzieja, że już wiyncyj ślimtać niy bydziesz.
Usadza ERWINA.
 NIKISHA – Co chesz torozki robić?

YWALD (*zmęczony*) – Jeszcze niy wiym. (*biega palcami po pulpicie, słysząc odgłosy statku; patrzy przed siebie*) Ale piykny tyn Saturn, co NIKISHA?

NIKISHA – Te pieszczonki som fajne.

YWALD – A te kolory... Ale piykne! A jaki ôn je wielgi... Ôdbierosz dalij tyn signal?

NIKISHA – No toć. Cołki czos nadowo.

YWALD – To fajnie. (*patrzy na ERWINA i LYJA*) Szkoda, że tego niy widzicie... Saturn je taki gryfny... Mom nadzieja, Erwin, żeś mioł racjo ze tymi duszyczkami, co tam miyszkajom. Można i mie sie jako trefi... Można i mie...

YWALD *wkłada palec do dziury na pulpicie, chwyta się za szyję. Ściska. Nieruchomieje. Zaciemnienie.*

Z dedykacją dla kosmicznej
wyobraźni twórców
z Grupy Janowskiej
autor
Świętochłowice, listopad
2021